

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Становище на Европейския орган по безопасност на храните за оценка на здравна претенция, съгласно член 14 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, относно биологични храни и приносът им за защита на клетките и молекулите (липиди и ДНК) на човешкия организъм от окислително увреждане

По искане на Европейската комисия, Панелът по хранене, нови храни и алергени (Панел NDA) към Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ/EFSA) е изготвил становище, относно научната обосновка на здравна претенция, свързана с консумация на биологични храни и приносът им за

защитата на клетките и молекулите (липиди и ДНК) на човешкия организъм от окислително увреждане. Храната, предложена от заявителя, която е предмет на здравната претенция, е „биологична храна“. Панелът NDA счита, че не може да се установи причинно-следствена връзка между консумацията на биологични храни и защитата на клетките и молекулите (липиди и ДНК) на човешкия организъм от окислително увреждане.

Регламент (ЕО) № 1924/2006¹ установява разпоредбите, които се отнасят до хранителните и здравните претенции и определя правилата на равнище на Общността, относно използването на хранителни и здравни претенции върху етикетите на храните. Като правило, здравните претенции не са разрешени, освен ако не отговарят на общите и специфичните изисквания на този регламент и не са включени в списъка на Общността на разрешените претенции, както е предвидено в член 13 и 14 от Регламента. По-специално, членове от 14 до 17, определят разпоредбите за разрешаване и включване на претенции за намаляване на риска от заболяване и отнасящи се до развитието и здравето на децата, към Списъка на Общността на разрешените претенции.

По повод подадено заявление от Cyprus International Institute for Environmental and Public Health, Cyprus University of Technology, чрез Компетентния орган на Кипър за разрешаване на здравна претенция от ЕОБХ се изисква да оцени научните данни, представени от заявителя в съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, относно здравната претенция, свързана с биологични храни и приносът им за

¹ Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно хранителни и здравни претенции за храните

защита на клетките и молекулите (липиди и ДНК) на човешкия организъм от окислително увреждане.

Според заявителя, храната за която е направена здравната претенция, е биологична храна. Продуктът „биологична храна“ е определен и характеризиран като всяка храна, при която най-малко 95% от съставките от земеделски произход са биологични (Регламент № 834/2007²; Регламент № 889/2008³). При отглеждането на култури по схемата за биологично земеделие, не се използват химически пестициди, така произведените биологични храни имат значително по-ниски нива на остатъци от пестициди, в сравнение с конвенционално отглежданите храни.

Според заявителя, здравният ефект е свързан с принос за защитата на клетки и молекули (липиди и ДНК) на човешкия организъм от окислително увреждане. Предвидената целева популация за здравната претенция са здрави деца от 3 до 15 години. Предложените биологични храни трябва да се консумират в такова количество, което покрива общата енергийна нужда на децата за конкретната възрастова и полова група.

При извършване на оценката на всяка конкретна вазимовръзка между здраве и храна, която е в основата на здравната претенция, панелът NDA разглежда следните ключови въпроси:

- храната/хранителната съставка е дефинирана и характеризирана;
- заявеният ефект се основава на същността на хранителното вещество; или заявеният ефект е дефиниран и има благоприятен физиологичен ефект за целевата популация и може да бъде измерен *in vivo* при хора;
- установена е причинно-следствена връзка между консумацията на храната/съставката и претендирания ефект (за целевата група при предложените условия на употреба).

Храната, предложена от заявителя, като предмет на здравната претенция, е „биологична храна“. Заявителят се позовава на определенията за „биологична храна“, както е посочено в Регламенти № 834/2007 и 889/2008, които определят биологичната храна, като „всяка храна, на която най-малко 95% от съставките от земеделски произход са биологични“.

В отговор на становището на ЕОБХ, че това определение не предоставя хранителна информация за биологичните храни, която да се използва за тяхното характеризиране, с цел доказване на здравната претенция, заявителят твърди, че биологичните храни се характеризират със своите по-ниски нива на остатъци от пестициди в сравнение с храните, които не са етикетирани, като биологични.

Панелът NDA отбелязва, че нивото на остатъци от пестициди, необходимо за характеризиране на храните като „биологични“, не е било посочено в заявлението, както и в изследванията върху хора, представени за доказване на здравна претенция.

² Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 година относно биологичното производство и етиктирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91

³ Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията от 5 септември 2008 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етиктирането на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етиктирането и контрола

Въз основа на представените данни панелът NDA заключава, че:

- Храната/съставката (биологични храни), които са предмет на здравната претенция, не са достатъчно характеризирани;
- Не може да се установи причинно-следствена връзка между консумацията на биологични храни и допринасянето им за защита на клетките и молекулите (липиди и ДНК) на човешкия организъм от окислително увреждане.

Източник:

EFSA 14 September 2021, Organic foods and contribution to the protection of body cells and molecules (lipids and DNA) from oxidative damage: evaluation of a health claim pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6847>
EFSA Journal 2021;19(10):6847

Други информации в областта на новите храни, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

инж. Мария Христова

старши експерт в дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“ при ЦОРХВ
05.11.2021 г.